

1. Andrieieva O. (2016). Rukhova aktivnist yak skladova rekreatsiinoi kultury studentiv. Teoriia i metodyka fizychnoho vykhovannia i sportu. № 1. S. 19–22.
2. Bazylevych N.O., Tonkonoh O.S., Yurchenko I.V. (2022). Pedahohichni umovy formuvannia osobystosti studentiv u protsesi zaniat fizychnoiu kulturoiu. Visnyk Cherkaskoho natsionalnoho universytetu imeni Bohdana Khmelnytskoho. Vyp. 1.2022. Cherkasy, S. 112-118. DOI 10.31651/2524-2660-2022-1-112-118.
3. Bazylevych N.O., Tonkonoh O.S., Yurchenko I.V. (2022). Shliakhy vdoskonalennia fizychnoi pidhotovlenosti studentiv zasobamy lehkoї atletyky. Teoriia i praktyka fizychnoi kultury i sportu – nauk.-prakt. zhurnal Universytetu Hryhoriia Skovorody v Pereiaslavi. Vyp. 1. Pereiaslav, S.36-42. DOI: [https://doi.org/10.31470/2786-6424-2022-1\(1\)](https://doi.org/10.31470/2786-6424-2022-1(1))
4. Volkov V. L. (2004). Osnovy profesiino-prykadnoi fizychnoi pidhotovky studentskoї molodi. K.: Znannia Ukrainy. 82 s.
5. Hryban H., Romanchuk V., Romanchuk S. (2014). Rol rukhovoї aktivnosti v zhytti studentiv. Sportyvna nauka Ukrainy. №4 (62). S. 57-62.
6. Ivashchenko S. (2012). Vplyv individualnykh prohram profesiino-prykadnoi fizychnoi pidhotovky na pokaznyky stiikosti uvahy u studentiv. Teoriia i metodyka fizychnoho vykhovannia i sportu. № 3. S. 43-46.
7. Dubohai O.D., Zavydivska N.N. (2012). Fizyчне vykhovannia i zdorov'ia. Navchalnyi posibnyk. Kyiv: UBS NBU, 270 s.
8. Kolomiitseva O. E. (2006). Optymizatsiia profesiino-prykadnoi fizychnoi pidhotovky studentiv serednykh humanitarnykh uchylyshch : dys. kand. nauk z fiz. vykhovannia i sportu : spets. 24.00.02 «Fizyчна культура, fizyчне vykhovannia riznykh hrup naselennia». Kh., 227 s.
9. Petryshyn O.V. (2015). Formuvannia profesiino-prykadnoi fizychnoi pidhotovky studentiv-medykiv zasobamy sportyvno-ihrovykh tekhnolohii. Psykholohichni, pedahohichni ta medyko-biolohichni aspekty fizychnoho vykhovannia i sportu: materialy VI Mizhnar. zaochn. nauk.-prakt. konf. Odesa: V.V. Bukaiev, S. 192 – 197.
10. Pylypei L.P. (2011). Teoretyko-metodychni osnovy profesiino-prykadnoi fizychnoi pidhotovky studentiv vyshchykh navchalnykh zakladiv: dys. d-ra nauk z fiz. vykhovannia i sportu: spets. 24.00.02 «Fizyчна культура, fizyчне vykhovannia riznykh hrup naselennia». Nats. un-t fiz. vykhovannia i sportu Ukrainy. K. 513 c.
11. Furman Yu. M., Myroshnychenko V. M. & Drachk S. P. (2013). Perspektyvni modeli fizkulturno-ozdorovchykh tekhnolohii u fizychnomu vykhovanni studentiv vyshchykh navchalnykh zakladiv. K. : NUFVSVU, Olimp. lit-ra.
12. Tsos A., Berhier Yu., Sabirov O. (2015). Riven fizychnoi aktivnosti studentiv vyshchykh navchalnykh zakladiv. Fizyчне vykhovannia, sport i kultura zdorov'ia u suchasnomu suspilstvi : zb. nauk. prats. K.: № 3 (31). S. 202-210

DOI 10.31392/UDU-nc.series15.2023.12(172).41
УДК 378.091.373.5.011.3-051]:796.012.6

Ляхова І.М.
доктор педагогічних наук, професор,
професор кафедри фізичного виховання і педагогіки спорту
Київського університету імені Бориса Грінченка, м. Київ
ORCID: 0000-0001-6882-7299
Хатунцева С.М.
кандидат біологічних наук, професор, завідувач кафедри
біології, здоров'я людини та фізичної реабілітації
Бердянського державного педагогічного університету, м. Запоріжжя
ORCID: 0000-0001-9123-6366

ТЕРМІНОЛОГІЯ РУХІВ І КОНСТРУЮВАННЯ ФІЗИЧНИХ ВПРАВ ЯК ОСНОВА ПРОФЕСІЙНОГО СТАНОВЛЕННЯ І ВДОСКОНАЛЕННЯ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

У статті проаналізовано сутність дефініцій «термінологія», «спортивна термінологія» та їх значення для фахівців загалом і роль термінології рухів і конструювання фізичних вправ у професійному становленні та вдосконаленні здобувачів вищої освіти спеціальності 017 – Фізична культура і спорт та 227 – фізична терапія, ерготерапія першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, зокрема.

На підставі аналізу, синтезу й узагальнення наукової та науково-методичної літератури, мережі Інтернет, а також Освітніх програм зазначених вище спеціальностей першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, таких методів дослідження як порівняння, педагогічне спостереження, аналіз власного лонгітудінального педагогічного досвіду викладання навчальних дисциплін практичного характеру визначено, що більшість здобувачів вищої освіти не приділяють належної уваги засвоєнню спеціальної термінології під час навчання у вищій школі, а відтак, не використовують її на належному рівні у практиці роботи за фахом. Разом із тим, термінологія завжди пов'язана зі змістом конкретної науки, теорією та практикою. Існує так звана спеціальна термінологія інженера, філолога, юриста, соціолога, лікаря, дизайнера та ін., а також фахівця у сфері фізичного виховання і спорту – спортивна термінологія.

Зазначається, що спеціальна термінологія, у тому числі й спортивна термінологія, є основою професійного спілкування, що вимагає від фахівців глибоких знань, постійного розвитку та вдосконалення. Засвоєння термінології

рухів майбутніми фахівцями спеціальності 017 – Фізична культура і спорт та 227 – фізична терапія, ерготерапія першого (бакалаврського) рівня вищої освіти є нагальною необхідністю тому, що це мова цих спеціальностей, що дозволяє здійснювати комунікацію як між фахівцями, так і під час взаємодії фахівців із тими, хто навчається фізичним вправам різної спрямованості.

У статті висвітлено позитивний досвід вирішення проблеми формування у майбутніх фахівців сфери фізичного виховання і спорту міцних знань термінології рухів та її практичного використання під час конструювання різноманітних фізичних вправ завдяки введенню в Освітню програму нової навчальної дисципліни за (вибором студента) «Термінологія і конструювання у фізичному вихованні та спорті». Підкреслюється, що це є нагальною необхідністю тому, що термінологія рухів – мова цих спеціальностей, із якою фахівцям у своїй діяльності приходиться стикатися повсякденно під час навчання і коригування фізичних вправ.

Ключові слова: вдосконалення, конструювання фізичних вправ, майбутні фахівці, навчання здобувачів вищої освіти, професійне становлення, спортивна термінологія, студенти, термінологія, фізичне виховання і спорт.

Liakhova I., Khatuntseva S. Terminology of movements and construction of physical exercises as the basis of the professional formation and improvement of higher education students. The article analyzes the essence of the definitions "terminology," and "sports terminology" and their meaning for specialists in general and the role of the terminology of movements and the construction of physical exercises in the professional formation and improvement of higher education students of the specialty 017 - Physical culture and sports and 227 - physical therapy, occupational therapy of the first (bachelor's) level of higher education, in particular.

Based on the analysis, synthesis and generalization of scientific and scientific-methodological literature, the Internet, as well as the educational programs of the above-mentioned specialties of the first (bachelor) level of higher education, such research methods as comparison, pedagogical observation, analysis of one's own longitudinal pedagogical experience of teaching academic disciplines of practical character, it is determined that the majority of students of higher education do not pay due attention to the acquisition of special terminology during their studies in higher education, and therefore, do not use it at the proper level in the practice of work in their specialty. At the same time, the terminology is always related to the content of specific science, theory and practice. There is the so-called special terminology of an engineer, philologist, lawyer, sociologist, doctor, designer, etc., as well as a specialist in the field of physical education and sports - sports terminology.

It is noted that special terminology, including sports terminology, is the basis of professional communication, which requires deep knowledge, constant development and improvement from specialists. Mastering the terminology of movements by future specialists of the specialty 017 - Physical culture and sports and 227 - physical therapy, occupational therapy of the first (bachelor) level of higher education is an urgent necessity because it is the language of these specialties, which allows communication both between specialists and during interaction specialists with those who are learning physical exercises of various orientations.

The article highlights the positive experience of solving the problem of forming among future specialists in the field of physical education and sports solid knowledge of the terminology of movements and its practical use during the construction of various physical exercises due to the introduction of a new educational discipline into the educational program according to (the student's choice) "Terminology and construction in physical education and sports." It is emphasized that this is an urgent necessity because the terminology of movements is the language of these specialties, which specialists in their work have to face every day during training and correction of physical exercises.

Key words: construction of physical exercises, future specialists, improvement, physical education and sports, professional development, sports terminology, students, terminology, training of higher education students.

Постановка проблеми. Спеціальна термінологія є основою професійного спілкування, що вимагає від фахівців глибоких знань, постійного розвитку та вдосконалення. Засвоєння спеціальної термінології майбутніми фахівцями, які навчаються за спеціальністю 017 – Фізична культура і спорт та 227 – фізична терапія, ерготерапія першого (бакалаврського) рівня вищої освіти є нагальною необхідністю тому, що це мова цих спеціальностей, яка дозволяє здійснювати комунікацію як між фахівцями, так і під час взаємодії з тими, хто навчається фізичним вправам різної спрямованості.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. На важливість засвоєння спортивної термінології під час навчання здобувачів вищої освіти у вищій школі наголошували такі науковці як: А. М. Гурєєва, О. Є. Черненко, Е. Ю. Дорошенко; О. С. Гуржий, А. В. Порожнявий; О. А. Сококонь, О. В. Донець; І. М. Ляхова, Г. Г. Кружило [2, 3, 6, 8] та ін. Однак, як показують результати наукових досліджень [5, 10], а також власні педагогічні спостереження та лонгітудинальний досвід роботи у закладах вищої освіти на спеціалізованих факультетах, більшість здобувачів вищої освіти не приділяють належної уваги засвоєнню спеціальної термінології під час навчання у вищій школі, а відтак, не використовують її на належному рівні у практиці роботи ДНЗ, ЗЗСО різного типу, ЗВО, у Спортивних і Реабілітаційних центрах, Фітнес-клубах, що потребує переосмислення цієї проблеми та застосування нових підходів до її вирішення.

Мета статті – теоретичне обґрунтування необхідності засвоєння спортивної термінології рухів та надання пропозицій для вирішення проблеми її якісного опанування здобувачами вищої освіти, майбутня діяльність яких переважно пов'язана з навчанням фізичних вправ різних верств населення, спортсменів, а також хворих людей.

Для реалізації мети у процесі дослідження було використано такі методи як: аналіз, синтез і узагальнення наукової та науково-методичної літератури, мережі Інтернет, а також Освітніх програм спеціальності 017 – Фізична культура і спорт та Освітніх програм спеціальності 227 – фізична терапія, ерготерапія першого (бакалаврського) рівня

вищої освіти; порівняння, педагогічне спостереження, аналіз власного лонгitudінального педагогічного досвіду викладання навчальних дисциплін у ЗВО.

Виклад основного матеріалу дослідження. Термінологію давно використовують для передавання та поширення знань, оскільки вона містить найточнішу та концентровану інформацію з певної галузі. Використовуючи довколишній світ як об'єкт та мову як засіб, термінологія представляє фрагменти знання в усій їх складності та зумовленості зв'язків [4]. За І. М. Хоменком та І. Д. Глазириним, термінологія – це сукупність термінів певної галузі виробництва, діяльності, знань, що є особливим сектором, найбільш доступним свідомому регулюванню [10]. Отже, термінологія представляє собою галузь лексики; сукупність термінів, що пов'язані з відповідною системою понять.

Термінологія займає особливе місце в збереженні та передаванні знань, оскільки саме на неї припадає основне інформаційне навантаження. З погляду предствалення знань термінологія робить це засобами мови. Основними об'єктами термінології є терміни [4]. Фахівці, які вивчали проблеми українського термінознавства (Т. І. Панько, І. М. Качан, І. П. Мацюк), під терміном (від лат. *terminus* – межа, край) розуміють слово або словосполучення, що означає конкретне поняття в певній галузі людської діяльності. Термін повинен відповідати внутрішнім мовним законам, бути семантично прозорим (зрозумілим), якомога повніше співвідносним з означуваним поняттям, бути стислим, стилістично нейтральним, однозначним [7].

Основою професійного спілкування в будь-якій сфері є спеціальна термінологія. Вона завжди пов'язана зі змістом конкретної науки, теорією та практикою. Існує так звана спеціальна термінологія інженера, філолога, юриста, соціолога, лікаря, дизайнера та ін., а також фахівця у сфері фізичного виховання і спорту. Спеціальна термінологія застосовується в багатьох галузях знань: у науці, виробництві, фізкультурній і спортивній діяльності. Іноді спеціальну термінологію у сфері фізичного виховання і спорту для зручності називають спортивною термінологією.

Спортивна термінологія розглядається як сукупність слів і стійких словосполучень, співвідносних з поняттями (предметами, явищами, діями) в галузі фізичної культури та спорту. Вона складається із спортивних термінів, які представляють собою слово або словосполучення, що застосовуються для точної назви предметів, явищ, вправ, рухів у фізичному вихованні та спорті та характеризується єдністю цілісної номінації [9].

Спортивна термінологія, за визначенням І. М. Ляховою і Г. Г. Кружило, – це сукупність термінів галузі фізичної культури і спорту; система спеціальних найменувань (термінів), що застосовуються для стислого позначення різноманітних фізичних вправ, загальних понять, назв спортивного обладнання й інвентарю тощо [6]. Відтак, спортивні терміни – слова або словосполучення, що використовуються для стислого позначення понять у сфері фізичного виховання і спорту (наприклад, назви будь-якої рухової дії (фізичної вправи), спортивного інвентаря та обладнання, явища, процесу або предмета тощо).

Варто зазначити, що сфера фізичного виховання і спорту має свою вже усталену спортивну термінологію (спеціальну систему термінів), однією з особливостей якої є те, що вона рідко вживається у повсякденній життєдіяльності людини. На думку багатьох науковців і практиків у сфері фізичного виховання і спорту, головною проблемою для майбутніх фахівців (здобувачів вищої освіти) є її засвоєння та використання в освітній і фаховій діяльності [3, 8]. Для цього майбутнім фахівцям, діяльність яких у майбутньому буде пов'язана з використанням фізичних вправ оздоровчого, профілактичного або відновлювального характеру (спеціальність 017 – Фізична культура і спорт, Освітні програми (ОП): 017.00.01 – Фізичне виховання, 017.00.02 – Тренерська діяльність з обраного виду спорту, 017.00.03 – Фітнес та рекреація, Фітнес і фізкультурно-спортивна реабілітація; спеціальність 227 – Фізична терапія, ерготерапія першого (бакалаврського) рівня вищої освіти; ОП 227.00.2 – Фізична терапія, ерготерапія), конче необхідно засвоїти правила утворення та застосування термінів, систему термінів, умовних скорочень і форми запису фізичних вправ.

Аналіз освітніх програм 6-ти закладів вищої освіти (ЗНУ, НУ «Запорізька Політехніка», ЗДМФУ, БДПУ, УДУМД, КУБГ) за зазначеними вище спеціальностями показав, що в більшості з них приділяється значна увага вивченню питань гімнастичної термінології, що є базою для засвоєння та правильного вживання у практиці назв основних рухів і різноманітних фізичних вправ. Натомість, не дивлячись на достатньо сучасні та цікаві дисципліни, що передбачені в ОП «Фітнес і фізкультурно-спортивна реабілітація» за спеціальністю 017 – Фізична культура і спорт першого (бакалаврського) рівня вищої освіти (УДУМД), в неї не включено навчальну дисципліну «Теорія і методика викладання гімнастики» або «Гімнастика з методикою викладання», яка не представлена навіть у блоці за вибором студента. Разом із тим, саме вивчення основ гімнастичної термінології дозволяє створити базу для подальшого її використання у практиці фізичного виховання і спорту. Аналогічна ситуація складається і за спеціальністю 227 – фізична терапія, ерготерапія першого (бакалаврського) рівня вищої освіти; ОП 227.00.2 – Фізична терапія, ерготерапія в ЗДМФУ та КУБГ.

За І. Й. Малинським, С. В. Крупеню, Ю. П. Сергієнко, О. М. Лаврентьевим [1], А. М. Гурєєвою, О. Є. Черненко, Е. Ю. Дорошенко [2], Н. Ковальчук, В. Санюк [5], І. М. Ляховою, Г. Г. Кружило [6], особливу увагу слід приділити вивченню спортивної термінології загальноорозвивальних і прикладних вправ, що складають основу для конструювання і творчого використання будь-яких фізичних вправ у фізичному вихованні та спорті.

Виходячи з цього, в ЗДМФУ у таких навчальних дисциплінах як «Фізичне виховання» та «Теорія і методика фізичного виховання» було передбачено виділення годин на вивчення майбутніми фахівцями фізичної терапії, ерготерапії, які навчаються на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти за ОП 227.00.2 – Фізична терапія, ерготерапія. Реалізація такого підходу позитивним чином позначилася на опануванні майбутніми фізичними терапевтами, ерготерапевтами термінології рухів під час навчання в означеному ЗВО.

У Київському університеті імені Бориса Грінченка (КУБГ) по іншому підійшли до вирішення цієї проблеми, а саме: в навчальний план спеціальності 017 Фізична культура і спорт, ОП – Фізичне виховання, була введена навчальна дисципліна «Термінологія і конструювання у фізичному вихованні та спорті» (за вибором студента). Метою дисципліни стало розширення і поглиблення вибіркової фахової компетентності бакалаврів спеціальності 017 Фізична культура і

спорт з питань засвоєння і застосування знань щодо термінології фізичних вправ, їх конструювання, запису і проведення; формування відповідних організаційно-методичних та практичних умінь і навичок та їх використання у практиці фізичної культури та спорту. При цьому завдання дисципліни включали: перелік ВК, в рамках яких передбачалося майбутнім фахівцям: опанувати знання термінології фізичних вправ та їх конструювання, а також організації та проведення на засадах дотримання спеціальних правил, скорочень і запису; 2) формувати в них уміння і навички практичного застосування термінології фізичних вправ та їх конструювання у процесі освітньої та професійної діяльності, як однієї із складових фахової підготовки в ЗВО та життєдіяльності загалом; 3) опанувати методику конструювання і проведення комплексів загальноорозвивальних вправ із предметами та без предметів на основі засвоєння базових положень різних частин тіла та врахування особливостей вікового розвитку осіб дошкільного, шкільного віку та здобувачів вищої освіти; 4) формувати вміння графічно представляти фізичні вправи, виходячи із доцільності застосування їх бокового або фронтального показу по відношенню до тих, хто займаються; 5) значно розширити руховий досвід і розвивати творчі здібності під час конструювання комплексів фізичних вправ та їх проведення згідно вимог термінології.

Результатом навчання за дисципліною «Термінологія і конструювання в фізичному вихованні і спорті» передбачалося: 1) опанування знань термінології фізичних вправ та їх конструювання, організації і проведення на засадах дотримання спеціальних правил, скорочень і запису в умовах різних форм організації занять в галузі фізичної культури і спорту; 2) сформовані вміння і навички застосовувати базові основи термінології фізичних вправ та їх конструювання у процесі освітньої і професійної діяльності; 3) здатність здобувачів вищої освіти конструювати і проводити комплекси загальноорозвивальних вправ із предметами та без предметів на основі засвоєння базових положень та назв різних частин тіла та врахування особливостей вікового розвитку осіб дошкільного, шкільного віку та студентської молоді; 4) уміння графічно представляти фізичні вправи, виходячи із доцільності застосування їх бокового або фронтального показу по відношенню до тих, хто займаються; 5) застосування набутих теоретичних знань для розв'язання практичних завдань фізичного виховання і спорту, використовуючи творчий підхід до процесу конструювання і проведення комплексів фізичних вправ на основі знань спортивної термінології та значне розширення рухового досвіду.

Основу вивчення дисципліни «Термінологія і конструювання в фізичному вихованні і спорті» склали переважно практичні заняття в спортивному залі, а також лекції, семінари і самостійна робота. Зміст дисципліни складався з 4-х змістових модулів: 1. «Теоретичні основи виникнення і утворення термінології в фізичному вихованні та спорті. Базові терміни прикладних вправ. Основні положення рук і ніг». 2. «Терміни основних положень і рухів тіла. Теоретико-методичні основи конструювання і проведення фізичних вправ без предметів». 3. «Теоретико-методичні основи конструювання фізичних вправ зі спортивним інвентарем». 4. «Особливості конструювання і проведення фізичних вправ у колі, на та біля гімнастичної стінки. Конструювання фізичних вправ і відповідних комплексів у залежності від статі, віку і рівня фізичної підготовленості тих, хто займаються».

Проведення занять із цієї навчальної дисципліни викликало у здобувачів вищої освіти КУБГ зацікавленість і потребу задати викладачеві безліч питань. Особливу зацікавленість до навчальної дисципліни виявили здобувачі вищої освіти, які навчаються на заочному відділенні та вже працюють за спеціальністю (вчителі фізичної культури, вихователі в закладах дошкільної освіти та викладачі в закладах вищої освіти), що говорить про високу потребу в засвоєнні спортивної термінології з боку практиків і тих, хто навчається за спеціальністю 017 Фізична культура і спорт.

З огляду на представлене вище, значення спортивної термінології важко переоцінити тому, що вона: 1) сприяє поширенню фізичної культури і спорту в нашій країні та за кордоном; 2) дозволяє фахівцям з фізичного виховання і спорту складати та вивчати будь-які програми з різних видів спорту; 3) полегшує опис і пояснення техніки фізичних вправ тим, хто займається фізичною культурою та спортом; 4) дозволяє фахівцям самостійно вивчати різні фізичні вправи за методичними посібниками, що існують; 5) збільшує щільність занять і ефективність процесу навчання будь-якої групи населення; 6) спрощує керівництво навчально-виховним і навчально-тренувальним процесом і поліпшує взаємодію «учитель – учень», «викладач – здобувач вищої освіти», «тренер – спортсмен», а отже підвищує розуміння та взаєморозуміння між ними у процесі спеціально організованої рухової діяльності; 7) сприяє осмисленому виконанню рухів, кращому їх запам'ятовуванню тими, хто займаються; 8) забезпечує здатність майбутнім фахівцям у сфері фізичного виховання і спорту розуміти і використовувати у потрібній ситуації таку лексичну одиницю (термін), яка точно дозволить передати їхню думку, не витрачаючи зайвого часу на багатослівність.

Висновки. 1. Спортивні терміни – слова або словосполучення, що використовуються для стислого позначення понять у сфері фізичного виховання і спорту. Спортивна термінологія – це сукупність термінів галузі фізичної культури і спорту; система спеціальних найменувань (термінів), що застосовуються для стислого позначення різноманітних фізичних вправ, загальних понять, назв спортивного обладнання й інвентарю тощо.

2. Спортивна термінологія є основою професійного спілкування в сфері фізичного виховання і спорту, а також необхідною умовою формування фахових компетентностей, підвищення фахової кваліфікації, успішної професійної діяльності, передачі й обміну досвідом між фахівцями.

3. Засвоєння спортивної термінології впливає на якісні та кількісні характеристики навчально-виховного і навчально-тренувального процесу в фізичному вихованні та спорті, сприяючи: поширенню фізичної культури і спорту в Україні та за її межами; складанню та вивченню будь-якої програми з фізичного виховання та різних видів спорту; полегшенню опису і пояснення техніки фізичних вправ тим, хто займається фізичною культурою та спортом; самостійному вивченню різних фізичних вправ за методичними посібниками; збільшенню щільності занять і ефективності процесу навчання будь-якої групи населення; спрощенню керівництва навчально-виховним і навчально-тренувальним процесом і поліпшенню взаємодії на заняттях різного типу; підвищенню розуміння та взаєморозуміння між тими, хто займаються фізичними вправами і тим, хто керує навчальним процесом; осмисленому виконанню рухів, кращому їх запам'ятовуванню тими, хто займаються; забезпеченню здатності майбутнім фахівцям в сфері фізичного виховання і

спорту розуміти і використовувати у потрібній ситуації необхідну таку лексичну одиницю (термін), яка точно дозволить передати їхню думку, не витрачаючи зайвого часу на багатослівність.

4. Як показує практика роботи у закладах вищої освіти, покращенню якості термінологічних знань у сфері фізичної культури і спорту сприяє введення у навчальний план спеціальності 017 Фізична культура і спорт, навчальної дисципліни «Термінологія і конструювання у фізичному вихованні та спорті» (за вибором студента), а також виділення годин в навчальних дисциплінах «Фізичне виховання» та «Теорія і методика фізичного виховання» на вивчення спеціальної (спортивної) термінології загальнорозвивальних і прикладних вправ майбутніми фахівцями з фізичної терапії, ерготерапії, які навчаються на першому (бакалавському) рівні вищої освіти.

5. Грамотно і творчо побудована навчальна робоча програма дисципліни «Термінологія і конструювання у фізичному вихованні та спорті», з акцентом на засвоєння спортивної термінології безпосередньо на практичних заняттях у ЗВО, а також використання творчого підходу до конструювання різноманітних фізичних вправ і комплексів, на основі засвоєних базових положень та спеціальних термінів, дозволяє формувати у здобувачів вищої освіти не тільки знання в сфері фізичного виховання і спорту, а й що є головним, здатність до грамотного практичного використання спортивної термінології у практиці фахової діяльності.

Література

1. Малинський І.Й., Крупеня С. В., Сергієнко Ю. П., Лаврентьев О. М. Гімнастика : навчальний посібник. Ірпінь : Університет ДФС України. 2021. 226 с.
2. Гуреева А. М., Черненко О. Є., Дорошенко Е. Ю. Теорія і методика фізичного виховання: основи спеціальної термінології у фізичному вихованні: навчальний посібник. Запоріжжя : ЗДМУ. 2020. 78 с.
3. Гуржий О. С., Порохнявий А. В. Словник термінів та понять з дисципліни «Фізичне виховання». Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. Справ. 2020. 36 с.
4. Іленков А. Термінологія та її роль у представленні знань. Термінологія. 2008. № 620. с. 24-29. URL: <https://science.lpnu.ua/uk/terminologiya/vsi-vypusky/visnyk-no-620-2008/terminologiya-ta-yiyi-rol-u-predstavlenni-znan>
5. Ковальчук Н., Санюк В. Сучасні проблеми використання термінології загальнорозвивальних вправ у школі. *Фізичне виховання в школі*. 2006. № 2. С. 35-43.
6. Ляхова І.М., Кружило Г.Г. Теорія і методика викладання гімнастики. Запоріжжя : КПУ. 2011. 279 с.
7. Панько Т. І., Качан І. М., Мацюк І. П. Українське термінознавство. Львів: Світ. 1994. 214 с.
8. Словник основних понять з фізичної культури : для студентів факультетів фізичного виховання вищих пед. навч. закладів / уклад. О. А. Сококонь, О. В. Донець. Полтава : Сімон. 2020. 111 с.
9. Спортивна термінологія. URL: <https://studfile.net/preview/7027561/page:2/>
10. Хоменко І. М., Глазирін І. Д. Спортивна термінологія, основа професійного мовлення фахівця з фізичної культури. URL: <https://www.sportpedagogy.org.ua/html/journal/2008-07/08khipts.pdf>
11. Янків І. М. Українська спортивна термінологія (історико-методологічний аспект). Автореф. дис... канд. наук з фіз. вих. і спорту : 24.00.02 / ВДУ ім. Лесі Українки : Луцьк. 2000. 18 с.

References

1. Malinsky I., Krupenya S., Sergienko Y., Lavrentiev O. Gymnastics: a textbook. Irpin: University of the SFS of Ukraine. 2021. 226 p.
2. Gureeva A., Chernenko O., Doroshenko E. Theory and methodology of physical education: basics of special terminology in physical education: textbook. Zaporizhzhia: ZDMU. 2020. 78 p.
3. Gurzhy O., Porohnyavy A. Dictionary of terms and concepts from the discipline "Physical education". Dnipro: Dniprop. state University of Internal Affairs Affairs 2020. 36 p.
4. Ilenkov A. Terminology and its role in the presentation of knowledge. Terminology. 2008. No. 620. p. 24-29. URL: <https://science.lpnu.ua/uk/terminologiya/vsi-vypusky/visnyk-no-620-2008/terminologiya-ta-yiyi-rol-u-predstavlenni-znan>
5. Kovalchuk N., Sanyuk V. Modern problems of using the terminology of general developmental exercises in school. *Physical education at school*. 2006. No. 2. P. 35-43.
6. Lyakhova I., Kruzhylo H. Theory and method of teaching gymnastics. Zaporizhzhia: KPU. 2011. 279 p.
7. Panko T., Kachan I., Matsyuk I. Ukrainian Terminology. Lviv: World. 1994. 214 p.
8. Dictionary of basic concepts in physical culture: for students of physical education faculties of higher pedagogues. education institutions / structure O. A. Sogokon, O. V. Donets. Poltava: Simon. 2020. 111 p.
9. Sports terminology. URL: <https://studfile.net/preview/7027561/page:2/>
10. Khomenko I., Glazyrin I. Sports terminology, the basis of professional speech of a specialist in physical culture. URL: <https://www.sportpedagogy.org.ua/html/journal/2008-07/08khipts.pdf>
11. Yankiv I. Ukrainian sports terminology (historical and methodological aspect). Autoref. thesis... candidate sciences in physics exit and sports: 24.00.02 / VSU named after Lesi Ukrainka: Lutsk. 2000. 18 p.